

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра готельно-ресторанного та туристичного бізнесу

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор Міжнародного гуманітарного
університету д.ю.н., професор

Костянтин ГРОМОВЕНКО

«30» *серпня* 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ГАСТРОНОМІЧНИЙ ТУРИЗМ

Галузь знань	<u>18 «Виробництво та технології»</u>
Спеціальність	<u>181 «Харчові технології»</u>
Назва освітньої програми	<u>Ресторанні технології</u>
Рівень вищої освіти	<u>перший (бакалаврський) рівень</u>

Одеса - 2024 рік

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри готельно-ресторанного та туристичного бізнесу протокол № 1 від 29 серпня 2024 року.

Розробники і викладачі (зазначаються розробники і викладачі, які викладають дисципліну - посада, наук. ступінь, вчене звання, П.І.Б.)	Контактний тел.	E-mail
доцент кафедри готельно-ресторанного та туристичного бізнесу к.т.н., доцент Оксана ДИШКАНТЮК	0968311112	dyshkantiuk@ukr.net
Старший викладач кафедри готельно-ресторанного та туристичного бізнесу Власюк Карина Вікторівна	067 96 89 510	Karinvlasyuk26@gmail.com

В.о. завідувача кафедри готельно-ресторанного та туристичного бізнесу
к.т.н., доцент

Гарант освітньої програми
к.т.н., доцент

Узгоджено
Начальник навчального відділу

Дмитро ХАРЕНКО

Людмила ТІТОМИР

Лариса РАЙЧЕВА

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 6 Загальна кількість годин – 180	Галузь знань - 18 «Виробництво та технології»	Вибіркова	
	Спеціальність – 181 «Харчові технології»	Рік підготовки:	
		3-й	
		Семестр	
		6-й	6-й
Мова навчання – українська	Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень	Лекції	
		30 год.	10 год.
		Практичні, семінарські	
		30 год.	10 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота та індивідуальні завдання	
		120 год.	60 год.
		Вид контролю:	
		залік	залік

Інтерес до гастрономічного туризму як одного з нових видів туризму співвідноситься зі змінами в економіці і переходом на новий етап, де двигуном виступають враження. Гастрономія є привабливим елементом, навколо якого можливо створити унікальний досвід, заохочуючи туристичні напрями включати продукти та напої в туристичний продукт. Частиною культурної спадщини кожного народу є національна кухня. Кожен народ має свій уклад життя, свої танці, пісні, легенди, обряди, що проявляються і в кулінарії. Гастрономічні звички, способи приготування їжі склалися в кожного народу протягом століть. Кулінарне мистецтво у всьому світі є об'єктом вивчення не тільки істориків, а й фахівців індустрії гостинності, зокрема туристичного та ресторанного бізнесу. Тенденції розвитку гастрономічного туризму вимагають глибокого вивчення особливостей харчування різних народів, кулінарних традицій та особливостей обслуговування в закладах ресторанного господарства.

Метою гастрономічного туризму як навчальної дисципліни є здобуття студентами професійних компетенцій, які забезпечують здатність до організації гастрономічних турів. Завдання дисципліни полягають у формуванні уявлення про сферу гастрономії і гастрономічного туризму; розуміння значення гастрономії в розвитку території та ролі гастрономії як інструменту просування туристичної дестинації, формуванні гастрономічного бренду країн, міст, регіонів; розуміння сфери гастрономії і гастрономічного туризму як елементу економіки, як креативної індустрії; отримання базових знань і навичок застосування підходів та інструментів гастрономічного туризму..

2. ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ ТА ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

У процесі реалізації програми дисципліни «Гастрономічний туризм» формуються наступні компетентності із передбачених освітньою програмою:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми технічного і технологічного характеру, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов у виробничих умовах підприємств харчової промисловості та ресторанного господарства та у процесі навчання, що передбачає застосування теоретичних основ та методів харчових технологій.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 1. Знання і розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК 2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 3. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК 1. Здатність впроваджувати у виробництво технології харчових продуктів на основі розуміння сутності перетворень основних компонентів продовольчої сировини впродовж технологічного процесу.

СК 5. Здатність розробляти нові та удосконалювати існуючі харчові технології з врахуванням принципів раціонального харчування, ресурсозаощадження та інтенсифікації технологічних процесів.

Навчальна дисципліна Винний туризм забезпечує досягнення **програмних результатів навчання (РН)**, передбачених освітньою програмою:

ПРН 3. Уміти застосовувати інформаційні та комунікаційні технології для інформаційного забезпечення професійної діяльності та проведення досліджень прикладного характеру.

ПРН 4. Проводити пошук та обробку науково-технічної інформації з різних джерел та застосовувати її для вирішення конкретних технічних і технологічних завдань.

ПРН 5. Знати наукові основи технологічних процесів харчових продовольчої сировини під час технологічного перероблення.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Визначення та історія розвитку гастрономічного туризму.

Місце гастрономічного туризму в економіці країн.

Тема 2. Класифікація гастрономічного туризму

Тема 3. Глобальні тенденції розвитку гастрономічного туризму

Тема 4. Об'єкти гастрономічного туризму

Тема 5. Формування гастрономічної туристичної дестинації

Тема 6. Безпека

Тема 7. Розвиток гастрономічного туризму у світі

Тема 8. Гастрономічний туризм Франції

Тема 9. Гастрономічний туризм Італії

Тема 10. Гастрономічний туризм Німеччини

Тема 11. Гастрономічний туризм Іспанії

Тема 12. Гастрономічний туризм Мексики

Тема 13. Українська традиційна національна кухня

Тема 14. Регіональні кухні України

Тема 15. Взаємозв'язок національних страв із народними традиціями та релігійними святами.

Обрядові страви

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				Заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		лекц.	прак	сам. роб.		лекц.	прак	сам. роб.
Тема 1. Визначення та історія розвитку гастрономічного туризму. Місце гастрономічного туризму в економіці країн.	12	2	2	8	11	0,5	0,5	10
Тема 2. Класифікація гастрономічного туризму	12	2	2	8	11	0,5	0,5	10
Тема 3. Глобальні тенденції розвитку гастрономічного туризму	12	2	2	8	21	0,5	0,5	20
Тема 4. Об'єкти гастрономічного туризму	12	2	2	8	11	0,5	0,5	10
Тема 5. Формування гастрономічної туристичної дестинації	12	2	2	8	11	0,5	0,5	10
Тема 6. Безпека	12	2	2	8	11	0,5	0,5	10
Тема 7. Розвиток гастрономічного туризму у світі	12	2	2	8	11	0,5	0,5	10
Тема 8. Гастрономічний туризм Франції	12	2	2	8	11	0,5	0,5	10
Тема 9. Гастрономічний туризм Італії	12	2	2	8	11	0,5	0,5	10
Тема 10. Гастрономічний туризм Німеччини	12	2	2	8	11	0,5	0,5	10
Тема 11. Гастрономічний туризм Іспанії	12	2	2	8	11	0,5	0,5	10
Тема 12. Гастрономічний туризм Мексики	12	2	2	8	11	0,5	0,5	10
Тема 13. Українська традиційна національна кухня	12	2	2	8	12	1	1	10
Тема 14. Регіональні кухні України	12	2	2	8	12	1	1	10
Тема 15. Взаємозв'язок національних страв із народними традиціями та релігійними святами. Обрядові страви	12	2	2	8	14	2	2	10

Усього годин	180	30	30	120	180	10	10	160
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ - ЗАЛІК								

5. ПИТАННЯ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Аналіз гастрономічного потенціалу туристичних дестинацій Дослідження гастрономічних традицій регіонів України та світу. Визначення ключових страв та продуктів, що формують імідж дестинації. Оцінка ролі гастрономічних фестивалів у розвитку туризму.	5	1
2	Класифікація гастрономічного туризму та розробка туристичних маршрутів Визначення типів гастрономічного туризму: винний, пивний, сирний, кулінарні майстер-класи, гастрономічні фестивалі. Розробка маршруту для гастрономічного туру (врахування страв, культурних особливостей, об'єктів інтересу).	5	1
3	Дослідження гастрономічного туризму в різних країнах світу Порівняльний аналіз гастрономічних традицій Франції, Італії, Іспанії, Німеччини та Мексики. Визначення унікальних гастрономічних продуктів, характерних для кожної країни. Аналіз впливу кулінарної спадщини на туристичну привабливість країни.	5	2
4	Практичний аналіз гастрономічних традицій України Дослідження та презентація регіональних кухонь України. Аналіз українських традиційних страв та їхнього впливу на національну ідентичність. Вивчення впливу етнічних груп на формування гастрономічної спадщини країни.	5	2
5	Гастрономічні традиції та релігійні свята: формування тематичних заходів Аналіз традиційних обрядових страв української кухні. Розробка концепції тематичного гастрономічного заходу (різдвяний або великодній гастротур). Практичне складання меню для гастрономічного туру на основі традиційних страв.	5	2
6	Безпека та якість у гастрономічному туризмі Аналіз санітарних норм та вимог до безпеки харчових продуктів у туристичних подорожах. Визначення факторів ризику під час гастрономічних подорожей (якість води, зберігання продуктів, харчові алергії). Практичні рекомендації щодо організації безпечного гастрономічного туру.	5	2

	Всього	30	10
--	--------	----	----

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

До самостійної роботи студентів щодо вивчення дисципліни «Гастрономічний туризм» включаються:

1. Знайомство з науковою та навчальною літературою відповідно зазначених у програмі тем.
2. Опрацювання лекційного матеріалу.
3. Підготовка до практичних занять.
4. Консультації з викладачем протягом семестру.
5. Самостійне опрацювання окремих питань навчальної дисципліни.
6. Підготовка та виконання індивідуальних завдань у вигляді написанням есе, рефератів тощо.
7. Підготовка до підсумкового контролю.

Тематика та питання до самостійної підготовки та індивідуальних завдань

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Тема 1 Історичні передумови виникнення кулінарії та гастрономії. Вступ. Предмет і задачі курсу «Кулінарні тренди і гастрономічний туризм» «Національна кухня» як сукупність технологічних прийомів і кулінарних навичок, особливостей композиції харчових продуктів. Історичні аспекти розвитку світового кулінарного мистецтва. Вплив зовнішніх факторів на системи і типи харчування в країнах.	12	16
2	Тема 2. Характерні особливості кухонь Центральної та Північної Європи та Скандинавських країн. Принципи харчування народів Центральної Європи. Асортимент страв та особливості їх приготування. Особливості асортименту та технології національних страв скандинавських народностей Загальні та відмінні риси сировинного набору, способів обробки сировини, технології національних страв Північної Європи Рекомендації з харчування туристам з цих країн.	12	16
3	Тема 3. Особливості харчування та кулінарні пристрасті народів Балканських та Середземноморських країн. Основні фактори, які визначають особливості кухонь Балканських країн. Кулінарні традиції, режим харчування в різних регіонах Франції. Загальні та відмінні риси сировинного набору, способів обробки сировини, технології національних страв Італії. Національні особливості асортименту та технології страв Греції. Рекомендації з харчування туристам з цих країн.	12	16
4	Тема 4. Особливості кулінарії та харчування народів Азії (Японії, Китаю, Кореї, Індії) Особливості традицій та культури харчування народів Китаю Асортимент страв, особливості їх приготування та види кулінарної обробки сировини японської кухні Особливість, традиційні страви і рекомендації до меню для туристів з Індії. Основні фактори, які визначають особливості цієї кухні.	12	16

5	Тема 5. Особливості технології приготування їжі в країнах Америки (США, Канади, Мексики, Перу, Уругваю, Аргентини, Чилі) Умови життя, режим і структуру харчування народів Америки. Особливості сировинного набору, способів обробки сировини, асортименту та технології національних страв США. Характеристика і особливості національної кухні Канади. Рекомендації з харчування для туристів з США та Канади.	12	16
6	Тема 6. Гастрономія як частину культури, традицій, звичаїв території Гастрономія як частину культури, традицій, звичаїв території Особливості застосування різних рівнів гастрономічного туризму. Нормативно-правове забезпечення організації гастрономії і туризму	12	16
7	Тема 7. Формування гастрономічних брендів територій: поняття і класифікації гастрономічних брендів. Застосовування підходів в сфері гастрономічного туризму. Інструменти формування і просування гастрономічних брендів країн, регіонів і міст Інструменти побудови і просування гастрономічних маршрутів	12	16
8	Тема 8. Релігія і гастрономічні звички Релігійна історія харчування. Східні релігії та їх основні вчення щодо харчування Закони харчування: їжа для душі Християнство і звички у харчуванні Харчові заборони в ісламі	12	16
9	Тема 9. Світові сучасні кулінарні тренди Характеристика сучасних трендів ресторанного господарства Сучасні тренди в харчуванні Популярні комп'ютерні технології ресторанного бізнесу	12	16
10	Тема 10. Особливості обслуговування іноземних туристів у готельно-ресторанних та туристичних комплексах. Типи організації харчування туристів (сніданок, напівпансіон, повний пансіон, all inclusive). Види обслуговування (шведський стіл, табльдот, а парт, а ля карт, буфетне обслуговування, банкет). Рекомендації та уточнення при виборі відвідувачами страв, напоїв, виногорілчаних виробів.	12	16
	Всього	120	160

7. ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Види контролю	Складові оцінювання	
	Для екзамену	Для заліку
поточний контроль , який здійснюється у ході: проведення практичних (лабораторних) занять, виконання самостійної роботи, індивідуальних завдань, дослідна робота здобувача тощо.	50%	100%
підсумковий контроль	50%	

Методи діагностики знань (контролю)	фронтальне опитування; наукова доповідь, реферати, усне повідомлення, індивідуальне опитування; робота у групах; ділова гра, розв'язання ситуаційних завдань, кейсів, практичних завдань, екзамен(залік)
--	--

8. ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ТА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ ЗА НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ У МІЖНАРОДНОМУ ГУМАНІТАРНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ (поточний контроль, підсумковий контроль, загальний результат оцінювання)

ЗАЛІК

<i>Поточний контроль</i>			
Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи на практичних (лабораторних) заняттях			
1.1. Підготовка до практичних (лабораторних) занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час практичних (лабораторних) занять	60
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.2. Індивідуальне тестування, завдання, підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ¹ , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	20
Виконання індивідуальних завдань, дослідна робота здобувача			
1.3. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять, наукових конференцій та круглих столів.	20
Разом балів за поточний контроль			100
Загальний результат оцінювання			100

Поточний контроль знань здобувачів освіти при формі контролю **залік** (максимум 100 балів) оцінюється за шкалою («2», «3», «4», «5»), з обов'язковим переведенням балів за кожний вид роботи таким чином:

- за підготовку до аудиторних занять (максимум 60 балів) здобувачу освіти необхідно мати не менше 1/2 оцінок від загальної кількості практичних (лабораторних) занять, для переведу балів за підготовку до аудиторних занять середньоарифметична оцінка множиться на коефіцієнт 12;
- за виконання завдань для самостійного опрацювання (тестування, завдання, підготовка реферату (есе) за заданою тематикою) (максимум 20 балів) здобувачу освіти необхідно мати не менше 1/2 оцінок від загальної кількості програмного матеріалу, що виноситься на самостійне вивчення, для переведу зазначених балів середньоарифметична оцінка множиться на коефіцієнт 4;
- за інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовку наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо (максимум 20- балів) здобувачу освіти необхідно мати не менше 1/2 оцінок від загальної кількості інших видів індивідуальних завдань, для переведу балів за підготовку до аудиторних занять середньоарифметична оцінка множиться на коефіцієнт 4.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗА ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ

- «2»- виставляється за неправильну відповідь (письмову роботу), яка не відповідає змісту теми та свідчить про нерозуміння її основних положень;
- «3» -виставляється за відповідь (письмову роботу), яка відповідає змісту теми, але є неповною і неточною у визначенні понять, свідчить про неповне розуміння основних положень навчального матеріалу, свідчить про те, що знання здобувача мають фрагментарний, поверховий характер;
- «4» - оцінюється правильна і обґрунтована відповідь (письмова робота), з якої видно, що здобувач знає й розуміє теоретичний матеріал в обсязі навчальної теми, володіє необхідними навичками, не допускає суттєвих помилок.
- «5» - оцінюється повна, правильна, ґрунтовна відповідь (письмова робота) на запитання теми, що передбачає логічність і послідовність викладу матеріалу, володіння термінологією, показує вміння повно й глибоко використовувати теоретичні знання в практичній площині.

9. КРИТЕРІЇ ЗАГАЛЬНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ (для екзамену / заліку)

Рівень знань оцінюється:

- «відмінно» / «зараховано» А - від 90 до 100 балів. Здобувач виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;
- «добре» / «зараховано» В - від 82 до 89 балів. Здобувач володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;
- «добре» / «зараховано» С - від 74 до 81 балів. Здобувач відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, реферату та активність у науково-дослідній роботі;
- «задовільно» / «зараховано» D - від 64 до 73 балів. Здобувач був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки,

серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, рефератів (есе);

- «задовільно» / «зараховано» E - від 60 до 63 балів. Здобувач був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, має неповний конспект з завданнями до самостійної роботи.

- «незадовільно з можливістю повторного складання» / «не зараховано» FX – від 35 до 59 балів. Здобувач володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

- «незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни» / «не зараховано» F – від 0 до 34 балів. Здобувач не володіє навчальним матеріалом.

ТАБЛИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ ЗАГАЛЬНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗА РІЗНИМИ ШКАЛАМИ

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100	A	Відмінно	Зараховано
82-89	B	Добре	
74-81	C		
64-73	D	Задовільно	
60-63	E		
35-59	Fx	Незадовільно	Не зараховано
1-34	F		

10.РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Гастрономічний туризм: Підручник / О.В. Дишкантюк, К.В.Власюк. Одеса : ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 136 с.
2. Дишкантюк О. та ін. Гастрономія як важливий елемент розвитку індустрії гостинності. Економічна та продовольча безпека України. 2017. Вип. 3–4. 60–73с.
3. Дишкантюк О.В., Потьомкін Л.М., Марковська А.В. Концептуальні ресторани міста Одеси як складники гостинності та туристичного ринку Південного регіону. *Débats scientifiques et orientations prospectives du développement scientifique collection de papiers scientifiques :«ΛΟΓΟΣ» avec des matériaux de la I conference scientifique et pratique internationale* (Vol. 1, pp.57–60), Paris, 5 février, 2021. Vinnytsia, Paris: Plateforme scientifique européenne & La Fedeltà.
4. Дишкантюк, О., Потьомкін, Л., & Орлов, М. (2021). Послуги ресторанного господарства в круїзному туризмі. *Збірник наукових праць ΛΟΓΟΣ*. 60-63с.
5. Євген Клопотенко. Зваблення їжею з українським смаком. Київ. Видавництво Yakaboo publishing 2020. 176с.

Допоміжна

1. Анатолій Доценко. Етнічний туризм. Київ. Університет "Україна". 2022.96с.
2. Потьомкін, Л. М., Дишкантюк, О. В., & Жосан, В. Д. (2021). Аналіз факторів зовнішнього середовища на розвиток Ресторанного господарства одещини в аспекті гастрономічного туризму. *Publishing House "Baltija Publishing"*. 2021. 53- 56с.